

การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้

ชฎาภรณ์ สงวนแก้ว

ใช้เฉพาะในสำนักวิทยบริการเท่านั้น
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตุลาคม 2549

สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

**การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้
The Information and Communication Technology
Administration of the ICT Model School**

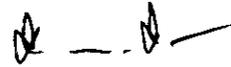
ชฎาภรณ์ สงวนแก้ว

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตุลาคม 2549
ISBN 974 - 7790 - 74 - 2
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**

วิทยานิพนธ์

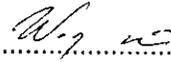
เรื่อง

การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้
ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
วันที่ 3 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2549

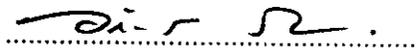
(ดร.ดิเรก วรรณเศียร)

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

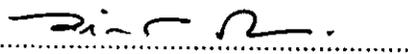
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพา เลิศลอย)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล)

ประธานกรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล)

ประธานสาขา

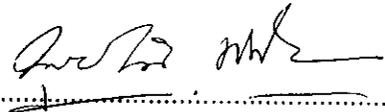
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาร์ตน์ ปธานราชภูริ)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์.ดร.บุปผชาติ ทัพพิกรณ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ชฎาภรณ์ สงวนแก้ว. (2549). การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียน
ต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. คณะกรรมการควบคุม :
ดร.ดิเรก วรรณเดียร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพา เลิศลอย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ 4 ด้าน คือการวางแผน การจัดองค์การ
การนำและการควบคุม และเพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2549 ที่มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์เป็นพี่เลี้ยง 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดโสมนัส โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ โรงเรียน
ประถมฐานบิน กำแพงแสน และโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นตามสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
ครอนบาค 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียน
ต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดีและเมื่อ
พิจารณารายด้าน อยู่ในระดับดีทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผน การนำ การจัดองค์การและการควบคุม
ตามลำดับ และการเปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของ
โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

การที่ทั้งผู้บริหารและครูเห็นพ้องกันในภาพรวมของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร เนื่องจากการบริหารจัดการยุคใหม่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม แต่อย่างไรก็ตาม
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูจะมีมุมมองที่แตกต่างกันโดยที่ผู้บริหารมีแนวโน้ม
เห็นด้วยกับการบริหารมากกว่าครู

Chadaporn Sanguankaew. (2006). The Information and Communication Technology Administration of the ICT Model School. Master Thesis, (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Chandrakasem Rajabhat University. Advisor Committee : Dr.Derek Wannasian, Asst.Prof. Dr.Pantipa Lertloy.

The objectives of this research were to study the level of ICT administration of the ICT Model School and to compare the level of ICT administration of the ICT Model School. The samples consisted of 181 administrators and teachers from four ICT Model Schools under the mentor of Kasetsart University; they were Wat Sommanat School, Anurajchprasit School, Prathomthanbin Khumpheangsean School and Patai Udomsuksa School in 2006 academic year. The research tool was questionnaire developed by the researcher with reliability at 0.97 (Cronbach's alpha coefficient). The data were analyzed by calculating frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and t - test.

The results of the study were as follows : the ICT administration of the ICT Model School was at high level in overall 4 aspects. Moreover, when each aspect considered separately ; namely, Planning, Leading, Organizing and Controlling. The comparison of level of ICT administration of the ICT Model School for aspect was 0.05 significantly different.

The fact that both administrators and teachers had congruent opinion in overall aspects of ICT administration because of the participative management in modern management period. However, when each aspect considered apart, administrators and teachers had different perspective in that administrators were more perceptive to management than teachers were.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ดร.ดิเรก วรรณเศียร ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพา เลิศลอย กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล ประธานสาขาและประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุदारัตน์ ปธานราชฎ์ กรรมการสอบ ที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุปผชาติ ทัพพิกรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชนศักดิ์ ป้ายเที่ยง ดร.รังสรรค์ วิบูลย์อุปถัมภ์ อาจารย์วิภาพร นิธิปรีชานนท์ และอาจารย์ ไร่เพย ธรรมพัฒน์จิต ที่ได้ให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

และขอขอบพระคุณ อาจารย์พริ้มพราย สุฟโปฏก ประธานอำนวยการบริหารโรงเรียน ใผทอุดมศึกษา สำหรับการมอบโอกาสและความไว้วางใจให้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนใผทอุดมศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขอให้เกียรติ อาจารย์ภูมิใจ สงวนแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนใผทอุดมศึกษา (ปีการศึกษา 2535 - 2544) ที่ได้ริเริ่มและมุ่งมั่นพัฒนา การจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาโดยตลอด และคณะครู - ทีมงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบันการศึกษา CPB Educational Innovation Consultant ที่มีส่วนสนับสนุน การวิจัยครั้งนี้

คุณประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการต่อยอดเพื่อพัฒนาการบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้เยาวชนก้าวสู่ ความเป็นสากลอย่างมั่นคง ด้วยเครื่องมือสำคัญคือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(นางชฎาภรณ์ สงวนแก้ว)

3 ตุลาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การบริหาร	8
ความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของการบริหาร	8
กระบวนการบริหารและวงจรการบริหารคุณภาพ	10
หน้าที่ของผู้บริหาร	12
การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา	16
ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	16
ความหมายและความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา	19
กระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา	21
นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	22
โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	26
ความเป็นมา	26
แนวคิดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	28
รูปแบบการบริหารจัดการโครงการ	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	35
ผลการประเมินโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ ตุลาคม 2548	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
งานวิจัยภายในประเทศ	41
งานวิจัยต่างประเทศ	44
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
ลักษณะเครื่องมือ	49
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	50
การหาคุณภาพเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	55
การเปรียบเทียบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	60
ข้อเสนอแนะในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	68
สรุปผล	68
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การสังเคราะห์หน้าที่การบริหาร	14
2.2	มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงและโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	27
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
4.1	การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งงาน	54
4.2	การวิเคราะห์ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน	55
4.3	การวิเคราะห์ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการวางแผน	55
4.4	การวิเคราะห์ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการจัดองค์การ	56
4.5	การวิเคราะห์ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการนำ	57
4.6	การวิเคราะห์ระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการควบคุม	59
4.7	เปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโดยภาพรวม	60
4.8	เปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการวางแผน	60
4.9	เปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการจัดองค์การ	61
4.10	เปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการนำ	62
4.11	เปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูด้านการควบคุม	63
4.12	การเปรียบเทียบระดับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโดยภาพรวม	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูในการบริหาร ไอซีทีให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นด้านการวางแผน	64
4.14	การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูในการบริหาร ไอซีทีให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นด้านการจัดองค์การ	65
4.15	การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูในการบริหาร ไอซีทีให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นด้านการนำ	66
4.16	การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูในการบริหาร ไอซีทีให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นด้านการควบคุม	67

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2.1	ระบบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	11
2.2	วงจรการบริหารคุณภาพ (Deming Cycle)	12
2.3	หน้าที่การบริหารของโปวีและคณะ	13
2.4	กระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา	22
2.5	ความสัมพันธ์ของทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา โรงเรียน ต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	28
2.6	แนวทางของการจัดห้องเรียนไอซีที	31
2.7	การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	33
2.8	รูปแบบโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	34
2.9	รูปแบบการบริหารจัดการโครงการ	35
2.10	การบริหารจัดการตามกรอบมาตรฐานการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบ การพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	35
2.11	หน้าที่การบริหารไอซีทีตามกรอบมาตรฐานการพัฒนา โรงเรียนต้นแบบ การพัฒนาการใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้	38